

ת"פ 36995/11/22 - אופיר הלוי נגד מדינת ישראל, יעקב מנדה

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 36995-11-22 מדינת ישראל נ' מנדה

מספר בקשה: 8

לפני
המבקש
נגד
המשיבים
כבוד השופטת אילה אורן
אופיר הלוי
1. מדינת ישראל
2. יעקב מנדה

החלטה

לפניי בקשה לעיון בתיק באמצעות אתר "נט המשפט", שהוגשה בהתאם לתקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן: "התקנות") על ידי המבקש - עו"ד אופיר הלוי. בבקשתו, טען המבקש כי הוא מייצג לקוחות שנקטו נגד הנאשם בהליך אזרחי בגין חובות כספיים שלטענתם הוא חב להם, ולדידו של המבקש ההליך הפלילי נגד הנאשם ופרטיו "[...] עלולים להיות רלוונטיים לניהול עניינם".

כבר בפתח הדברים אומר כי דין הבקשה להידחות, ואפרט נימוקיי להלן.

תקנה 4 לתקנות מסדירה את זכות העיון בתיק בית משפט של מי שאינו בעל דין, וזו לשונה:

4 (א) כל אדם רשאי לבקש מבית משפט לעיון בתיק בית משפט (להלן - בקשת עיון), ובלבד שהעיון בו אינו אסור על פי דין.

[...]

ד) בבואו לשקול בקשת עיון, ייתן בית המשפט את דעתו, בין השאר, לעניינו בתיק של המבקש, לעניינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון, וכן לסבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה.

ה) בית המשפט רשאי להורות על העברת בקשת העיון לתגובת בעלי הדין בתיק שמבוקש בו העיון או לתגובת צד שלישי, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע במי מהם, וכן רשאי בית המשפט לבקש את תגובת היועץ המשפטי לממשלה, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע באינטרס ציבורי; תגובות כאמור בתקנת משנה זו יוגשו בתוך שלושים ימים ממועד המצאת ההודעה על זכות התגובה או בתוך מועד אחר שיקבע בית המשפט.

עם הגשת הבקשה, שנוסחה באופן לקוני והייתה חסרה בפרטים, הורתי למבקש לפרט את בקשתו. אלא שגם לאחר שהגיש בקשה מתוקנת היא נותרה כללית, ומעבר לאמירה לפיה למרשיו של המבקש טענות לחובות אזרחיים כנגד הנאשם, סתמה הבקשה ולא הרחיבה.

המשיבים - המאשימה והנאשם - התנגדו לבקשה. אז הגיש המבקש את תגובתו, והבהיר כי הוא אמנם לא צד להליך,

אך מייצג את סנדרה ומשה לבייב המנהלים נגד הנאשם הליך אזרחי בגין חובות כספיים. המבקש הפנה לפסיקה, וטען כי הזכות לעיון בפרוטוקולים אינה עומדת לנפגעי עבירה בלבד, אלא לכל אדם מחמת פומביות הדיון שהוא עקרון על. משכך טען המבקש, כי נקודת המוצא היא שיש לאפשר עיון בתיקי בית המשפט, אף למי שהוא לא צד להליך גם במקום שאין לו כל זיקה להליך, אלא אם הוכח טעם או איסור שלא לעשות כן.

דין והכרעה

אין חולק כי פומביות הדיון הוא עקרון יסודי בשיטת המשפט המעוגן בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, ובסעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שהוכר ככזה גם בפסיקת בית המשפט העליון (בג"צ 5917/97 **האגודה לזכויות האזרח נ' שר המשפטים** (8.10.2009)).

זכות העיון בתיק בית המשפט אף למי שאינו צד להליך המשפטי, הוסדרה בתקנות. דא עקא, אין להסיק מכך מניה וביה, כי כל אימת שמוגשת בקשה לעיון בתיק בית המשפט ינתן לה אישור גורף - אפילו אם המבקש הוא נפגע עבירה, או אם יש לו זיקה אחרת מובהקת להליך הפלילי המתנהל בבית המשפט. לכן, לשם בירור הבקשה יש לבחון את האינטרסים הצריכים, ובכלל זה את האפשרות לפגיעה בהם כתוצאה ממתן זכות עיון.

יפים לענייננו דבר כב' השופט ד' מינץ בבש"א 10092/17 **צרניק נ' מדינת ישראל** (1.2.2018):

"[...] **המבקש את העיון מכוח תקנה 4 לתקנות העיון נדרש להגיש בקשת עיון מנומקת שתידון לפני שופט או רשם [...]. במסגרת שיקוליו יביא בית המשפט בחשבון את עוצמת האינטרס של המבקש לעומת עניינם של בעלי הדין בהליך ושל צדדים שלישיים שעלולים להיפגע כתוצאה מהעיון, כמו גם את האינטרס הציבורי וסבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם ההיענות לבקשה [...]. עינינו הרואות, כי היקף זכות העיון מכוח תקנה 4 לתקנות העיון (המתייחסת למי שאינו צד להליך) הוא מצומצם בהרבה ביחס להיקפה של זכות זו מכוח תקנה 3 (המתייחסת למי שהוא צד להליך) ויש לאזנה אל מול אינטרסים אחרים (שם, בעניין רובין). מן האמור עד כה עולות שלוש מסקנות ביניים באשר לזכות העיון המוקנית למי שאינו צד להליך: האחת, כי היקף הזכות מושפע מעוצמת האינטרס של הצד המבקש, הנשקלת אל מול האינטרס של בעלי הדין בהליך או של צדדים שלישיים שעלולים להיפגע מהעיון; השנייה, כי סיווג הערעור על החלטה שדחתה בקשה לעיון בתיק, כהליך פלילי, ירחיב במידה מסוימת את זכות העיון, שכן הוא יאפשר ערעור על החלטה זו מבלי שבעל הדין יידרש לשלם אגרה או להפקיד עירבון; השלישית, כי זכות העיון נגזרת מעיקרון פומביות הדיון, שהוא עיקרון חוצה ענפי משפט ואינו ייחודי דווקא להליך הפלילי" (הדגשה שלי א"א).**

לגופו של עניין, נדמה שאין צורך להפליג בהסברים כי בהליך הפלילי ניצבים על הכף זכויות כבדות משקל - של הנאשם מזה, ושל האינטרס הציבורי מזה. פשיטא כי אינטרסים אלו מחייבים נקיטת משנה זהירות במתן עיון במסמכים מתיק בית המשפט משום הפגיעה שעלולה להיגרם להם.

משנה זהירות נדרש שעה שהמשפט דן טרם החל, ומוקדם לדעת ולהעריך את מידת הפגיעה שעלולה להיגרם מעיון בתיק בית המשפט על ידי מי שאינו צד לו.

ודוק, הנטל הוא על המבקש לפרט את בקשתו ולשכנע שיש ליתן לו זכות עיון בתיק בית המשפט. אלא שהבקשה שלפניי נותרה עמומה, והיא נשענת על טענות כלליות בלבד שלא שכנעוני בצורך במתן עיון בתיק בית המשפט אך בשל האפשרות כי המסמכים המבוקשים "**עלולים להיות רלוונטיים לניהול עניינם**" של לקוחותיו של המבקש.

מכל הטעמים הללו הבקשה נדחית.

זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז לו כדין.

המזכירות תשלח את ההחלטה לכל הצדדים (המבקש והמשיבים לבקשה).

ניתנה היום, כ"ה אדר תשפ"ג, 18 מרץ 2023, בהעדר
הצדדים.